

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-I : RESEARCH METHODOLOGY AND MEDICAL STATISTICS

प्रथमं प्रश्नपत्रम् : अनुसंधानविधिः चिकित्सासांख्यिकी च

दिनांकः ०७.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

मंगलवासरः

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (60 Marks)

1. सर्वेक्षणानुसन्धानस्य पद्धतिं, प्रकारान्, उपयोगितां च विलिख्य, सर्वेक्षणे प्रश्नपुस्तिकायाः रचना कथं क्रियते ? इत्यपि लिखत ।
Explain the methodology, types and utility of survey studies, also describe how a survey questionnaire is constructed. 20
2. आयुर्वेदानुसन्धानपद्धतेः तथा च चिकित्सायां समकालीनानुसन्धानपद्धतीनां तुलनात्मकं वर्णनं कुरुत ।
Describe the comparison between methods of Research in Ayurveda and contemporary methods in clinical sciences. 20
3. टिप्पणी कार्या - Write Short notes 20
 - (1) आई. ई. सी. - IEC.
 - (2) गुणपरीक्षा पद्धति - Guna Pariksha Paddhati.
 - (3) कन्सोर्ट गाइडलायन्स - CONSORT guidelines.
 - (4) TKDL टी. के. डी. एल.

PART - B (40 Marks)

4. 'हायपोथिसिस' इत्यनेन किं ज्ञायते ? तस्य भेदान् तथा च सार्थकता परीक्षणे के-के परीक्षणमापाः प्रयुज्यते ? वर्णयत् ।
What is Hypothesis and its types. Describe the different tests of significance used for significance test. 20
5. टिप्पणी कार्या - Write Short notes 20
 - (1) बहुलकः - Mode.
 - (2) संभावना - Probability.
 - (3) निदर्शपद्धतिः - Sampling Methods.
 - (4) रिग्रेसन - Regression.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : AYURVEDA SAMHITA AND SIDDHANTA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : आयुर्वेद संहिता एवं सिद्धान्त

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. साम्प्रतकाले संहिताग्रन्थानां महत्त्वं, प्रयोगिकत्वं आवश्यकतां च सोदाहरणैः प्रतिपादयत । 15
Justify the relevance, importance and utility of Samhitas in present era.
2. आधुनिकजीवनशैली जन्य विकाराणां विषयमधिकृत्य संहितासु वर्णितं आदर्शजीवनशैली 15
सिद्धान्तान् च वर्णनं कुरुत, तेषां प्रायोगिकं महत्त्वं च वर्णयत ।
Explain the modern life style disorders in context to the principles of ideal living as mentioned in Samhitas with their practical utility & importance
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) गोबलिवर्द न्याय । Gobalivarda Nyaya.
 - (2) वादमार्ग । Vadamarga.
 - (3) संहितासु विविधस्थानानां महत्त्वं वैशिष्ट्यं च ।
Importance and utility of Sthanas explained in different Samhitas.
 - (4) हस्तलिखितग्रन्थाणां संरक्षणविधिः । Conservation phase of manuscriptology.

PART – B (50 marks)

4. दोषलक्षणं, दोषाणां स्थानानि प्रधान कार्याणि च वर्णयित्वा दोषाणां विकाराणां च सम्बन्धं 15
कीदृशं नित्यमनित्यं वा तत् स्पष्टयत ।
Describe the characteristics features, seats and principal functions of Doshas and explain that what is the relationship between Dosha and diseases Nitya or Anitya?
5. कार्यकारणवादस्य वर्णनं कुरुत । अनुसंधाने तस्योपयोगितां महत्त्वं च वर्णयत । 15
Describe the Karya-Karana Vada with its utility and importance in research.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) सिद्धान्तभेदाः । Types of Siddhanta.
 - (2) अनुमानज्ञेयाः भावाः । Factors which can be known by Anumana.
 - (3) त्रिस्कंधानां चिकित्सायां महत्त्वम् ।
Importance of Triskandha in clinical practice.
 - (4) चरकसंहितानुसारेण सृष्टिक्रमम् ।
Theory of evolution according to Charaka Samhita.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टूबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : DRAVYAGUNA VIGYAN

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : द्रव्यगुणविज्ञान

दिनांक: ०८.१०.२०१४

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. द्रव्यगुणविज्ञानस्य अग्रीभूतं वैशेषिकं चरकोक्तं च षड्पदार्थानां विवेचनं तेषां व्यवहारिकं 15
महत्त्वं च प्रतिपादयत् ।
Discuss the Shatpadarthas which are part and parcel of Dravyaguna and has been described by Charaka as well as in Vaisheshika Darshana. Explain the applied importance of same.
2. गुणाः य उक्ताद्रव्येषु शरीरेष्वपि ते तथा । स्थानवृद्धिक्षयास्तस्माद् द्रव्याणां देहहृतुकाः ॥ 15
उक्त सूत्रस्य ससंदर्भं व्याख्यां कृत्वा गुर्वादि विशति गुणेषु व्रणशोधने-रोपणे च कार्मुकं गुणानां कार्मुकत्वं सौदाहरणं स्पष्टयत् ।
Explain the above Shloka along with reference ? Discuss the mode of action of Vrana-Shodhana and Ropana Gunas among the twenty Gurvadi Gunas citing with examples.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) वीर्यप्राधान्य हेतु । Viryapradhanya Hetu.
 - (2) द्रव्याणां निर्णयपक्षे मुख्यपर्यायं पर्यायं च उपयोगिता ।
Utility of basonym and synonyms in the identification of Dravyas.
 - (3) रस-वीर्य-विपाकानां परस्पर सम्बन्ध ।
Mutual relationship of Rasa-Virya-Vipaka.
 - (4) प्रजास्थापन-द्रव्य-गर्भदोषनिवारणे तेषां उपयोगिकत्वम् ।
Prajasthapan Dravyas and their utility in Garbhadoshanivarana.

PART – B (50 marks)

4. द्रव्यगुणविज्ञाने फार्माकोग्नोसी विज्ञानस्य का आवश्यकताः उपयोगित्वं च ? एतत् 15
उदाहरणैः सह विवेचयत ।
Necessity and relevance of pharmacognosy in Dravyagunavigyana describe in detail with example.
5. “प्रतिनिधी एवं अपमिश्रण” विषयमवलम्ब्य निबन्धं लिखत । 15
Write an essay on the topic “Pratinidhi and Apamishrana” (Substitution & adulteration).
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) Ayurvedic Pharmacopoeia of India.
 - (2) पिप्पलीमूल दीपनीयपंचनीयानाह प्रशमनानाम् ।
Pippalimula Dipaniyapanchaniyanaha Prashamananam.
 - (3) प्राच्यपाश्चात्य निघण्टौ को भेदः ।
Difference between Prachya and paschatya Nighantu.
 - (4) सम्यक्द्रव्यसंग्रहणप्रक्रियाणि । Good collection practices.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : KAUMARBHRITYA – BALA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : कौमारभृत्य - बालरोग

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. दोषदूष्यमलाश्चैव महतां व्याध्यस्य ये । त एव सर्वेबलानां मात्रां तु अल्पतरामता ॥ 15
उक्त सन्दर्भस्य वर्णनं कृत्वा बालकस्य वयस्कात् शारीरिकमानसिकं भिन्नतान् च विस्तारेण विवेच्यताम् ।
Explain the reference and describe in detail, how the child is differ in compared to adult in anatomical and physiological aspect.
2. असामान्यनवजातशिशोः एवं रोगग्रस्तबालकस्य निदानं, परिक्षाः आयुर्वेदाधुनिकदृष्ट्या 15
विस्तारेण विवेच्यताम् ।
Describe the examination methods of abnormal new born and diseased child according to Ayurvedic and modern aspects.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) अन्नप्राशन, फलप्राशन संस्कारयोः शिशोः वृद्धिविकासे परीक्षाया च महत्त्वम् ।
Describe the importance of Annaprasnan and Phalprasnan Samskara in assessment of growth and development of child.
 - (2) विशेषपोषण कार्यक्रमः । Special nutrition programme.
 - (3) वयविभाजनं विभिन्नाचार्यैः मतानुसारं स्पष्टयत ।
Classification of age according to different classics.
 - (4) पल्सपोलियोव्याधिक्षमत्वं कार्यक्रमः । Pulse Polio Immunization Programme.

PART – B (50 marks)

4. बालरसायनस्योपरि लेखं लिखित्वा कौमारभृत्यक्षेत्रे तस्य महत्त्वं प्रतिपादयत । 15
Write an essay on Bala Rasayana and their importance in paediatric practice.
5. चिकित्सा क्षेत्रे 'रक्षाकर्मस्य' आवश्यकं तथा विधिविधानं अस्ति वा न वा अस्योपरि लेखं 15
लिखत ।
Write the need and methods of using Rakshakarma in clinical practice.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) अतिविषा । Ativisha.
 - (2) विडंग । Vidanga.
 - (3) बालचातुर्भद्र चूर्ण । Balchaturbhadra Churna.
 - (4) रजन्यादि चूर्ण । Rajanyadi Churna.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : KAYACHIKITSA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : कायचिकित्सा

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. “आम” शब्दस्य व्याख्यां कृत्वा, आमोत्पत्ति कयारीत्या भवति ? तद् वर्णयित्वा 15
साम-निरामदोषाणां लक्षणानि एवं चिकित्सा लिखत ।
What is the definition of Ama ? What is manifestation of Ama and write the
symptoms of Sam-Nirama Doshas along with its treatment.
2. आतुरवृत्तपूर्वक रोगी-रोग परीक्षाविधिं एवं उपयोगितां च विविध शास्त्रमतानुसारेण 15
संक्षिप्तरूपेण लिखत ।
Describe the examinations of patient with detailed history taking along with its
importance and various classical methods as per Ayurved, in brief.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(1) शोधन एवं शमन चिकित्सा आयुर्वेद मतानुसार ।
Shodhana and Shamana treatment as per various Ayurvedic classics.
(2) उपशयस्य महत्त्वं एवं प्रकाराणि । Importance and types of Upashaya.
(3) योग-निसर्गोपचार एवं आयुर्वेद । Yoga naturopathy and Ayurveda.
(4) नाडी परीक्षा-आयुर्वेद एवं आधुनिक विज्ञान मतानुसार ।
Nadi Pariksha as per modern medicine and Ayurveda.

PART – B (50 marks)

4. रसवहस्त्रोतो दृष्टि कारणानि, लक्षणानि दर्शयित्वा, पाण्डुरोगस्य कारणानि, प्रकारान् 15
लक्षणानि एवं आधुनिक चिकित्साविज्ञान मतानुसार ‘एनेमिया’ रोगस्य प्रकाराणि सहितं
पाण्डुरोगस्य चिकित्सा सिद्धान्त, पथ्यापथ्य च सविस्तरं लिखत ।
Mention the causes and symptoms of vitiated Rasavaha Srotas. Describe in
detail the aetiology, types, symptoms of Panduroga as well as types of anaemia
disease as per modern medicine along with principles of the treatment and
Pathyapathya of Pandu Roga.
5. अधोलिखितानां प्रचलितौषधानां प्रमुखघटकद्रव्याणि रोगहरत्वं, कर्माणि च लिखत । 15
Write the main ingredients, indications and actions of below mentioned
Ayurvedic preparations.
1. अविपत्तिकर चूर्णम् । Avipatikara Churna 2. कनकासव । Kanakasava
3. आरोग्यवर्धिनी रस । Aarogyavardhini Rasa 4. ब्राह्मीघृतम् । Brahmi ghritam.
5. पंचामृत पर्पटी । Panchamrita Parpati
6. संक्षेपेण कार्यपद्धतिं वर्णयत । Describe in short the procedures. 20
(1) Tapping – its importance and utility.
(2) Lumber puncture – its importance and utility.
(3) Rules tube insertion – its importance and utility.
(4) Management of myocardial infarction as per modern medicine and
Ayurveda.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : PANCHAKARMA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : पंचकर्म

दिनांक: ०८.१०.२०१४

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. चिकित्सायाः वर्गीकरणं वर्णयित्वा, बहिःपरिमार्जन चिकित्सा वर्णयत । 15
Write the classification of Chikitsa and describe Bahir-Parimarjana Chikitsa.
2. अन्नवहस्रोतस्य व्यावहारिक शारीरं वर्णयित्वा तस्य परीक्षणविधिं वर्णयत । 15
Describe applied anatomy of gastro-intestinal tract and write about examination of gastro-intestinal system.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) षट्क्रियाकालः । Shatkriyakalah.
 - (2) षडविधउपक्रमः । Shadavidha Upakramah.
 - (3) आमवातसंधिवातयोः भेदः । Difference between Amavata & Sandhivata.
 - (4) त्वक परीक्षणम् । Examination of skin.

PART – B (50 marks)

4. शोधन विषये त्रिविधकर्मस्य उपयोगितां एवं महत्वं वर्णयत । 15
Describe the utility and importance of Trividha Karma in the context of Shodhana.
5. पंचकर्म विभागे आधुनिक अन्वेषण संबंधे एको निबंधः सोदाहरणं संक्षिप्तरूपेण लिखत । 15
Write an essay about research in Panchakarma with example in brief.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) संशोधन विषये बस्तिकर्मस्य कार्मुकत्वं एवं उपयोगिता ।
Mode of action and utility of Basti Karma in the context of Shodhana.
 - (2) विरेचनकर्मस्य उपद्रवाः एवं तस्य चिकित्सा उपक्रम ।
Upadrava of Virechana Karma and its management.
 - (3) NABH – व्याख्या एवं महत्त्व ।
Definition and importance of NABH (National Accreditation Board of Hospitals)
 - (4) संसर्जनक्रमः । Samsarjanakramah.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : PRASUTI AVUM STRI ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : प्रसुतितंत्र एवं स्त्रीरोग

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. आयुर्वेद वर्णित गर्भाधान विधिः सविस्तरम् लिखत ।
Explain the importance in details about Garbhadhana Vidhi as per text. 15
2. स्त्रीरोग सम्बन्धि विशेष चिकित्सा विस्तरेण वर्णनं कुरु ।
Write in detail the specific therapies for management of Stree Roga. 15
3. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
 - (1) अश्वगन्धा - Ashvagandha.
 - (2) रज - Raja.
 - (3) पुष्यानुग चूर्णः - Pushyanug Churna.
 - (4) आर्तवम् - Artavam.

PART - B (50 Marks)

4. अपरानिर्माण एवं कार्या च वर्णयत ।
Explain development, structure and function of placenta. 15
5. स्त्रीरोगे प्रयुक्तानां वैकारिक एवं जैवरासायनिक परीक्षणं के ?
What are the pathological and biochemical investigation used in gynecology. 15
6. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
 - (1) स्त्रीप्रजननसंस्थानस्य प्रायोगिक रचना शारीरम् ।
Applied anatomy of female reproductive system.
 - (2) बीजोत्सर्गः - Ovulation.
 - (3) सूतिका परिचर्या - Postnatal care
 - (4) स्त्रीरोगे शस्त्रकर्मस्य पूर्वकर्म महत्त्वं सविस्तरं वर्णयत ।
Describe operative care in gynecological operations.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : RASA SHASTRA & BHAISHAJYA KALPANA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : रसशास्त्र - भैषज्यकल्पना

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. जी.एम.पी. विषयस्य महत्त्ववर्णनं कृत्वा विस्तारेण विवेच्यताम् । 15
What is the importance of G.M.P. ? Discuss in detail.
2. संधानकल्पानायाः महत्त्वं प्रतिपादयतम् अस्य आधुनिककरणस्य कः परिणामो भवति ? 15
What is the importance of Sandhana Kalpana and how modified now a days write the consequence of it.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) रसशास्त्र । Rasashastra.
 - (2) भैषज-प्रयोग-मार्ग । Bhaishja Prayoga Marga.
 - (3) अमृतीकरण । Amritikarana.
 - (4) चूर्णकल्पना । Churna Kalpana.

PART – B (50 marks)

4. मानकिकरणं किम् ? आधुनिककाले तस्य महत्त्वं सोदाहरणं विवेच्यताम् । 15
Define standersization. Write about its importance in current scenario with suitable examples.
5. आगमनात् पूर्वं कथं नव भेषज्य नियन्त्रितुं कर्तुं शक्यते । 15
How a new chemical entity (new dosage form) to be handled before its appearance in the market.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) आयुर्वेदिक फार्मुलरि ऑफ इंडिया । Ayurvedic formulary of India.
 - (2) एल.डी.५० । L.D.50.
 - (3) टी.एल.सी. । T.L.C.
 - (4) सी.सी.आर.ए.एस. डाटाबेस । Database of C.C.R.A.S.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : SHALAKYA – DANTA AVUM MUKHA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - दंत एवं मुखरोग

दिनांक: ०८.१०.२०१४

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. मुखांगप्रत्यंग शारीरस्य विस्तारेण निरूप्यत् । 15
Describe in detail Sharira of Mukhanga-Pratyanga.
2. मुखदन्तरोगेषु पंचकर्मस्य उपादेयतां वर्णयत् । 15
Describe utility of Panchakarma in Mukha Roga and Dentistry(Danta Rogas)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) दशनसंस्कार मंजनम् । Dashansanskar Manjanam.
 - (2) खदिरादिवटीः । Khadiradivati.
 - (3) मुखदन्तरोगेषु स्वस्थवृत्तम् । Swasthvruttam in context to Mukh and Dantrogas.
 - (4) इरिमेदादितैलम् । Irimedadi Tailam.

PART – B (50 marks)

4. मुखगुहायाः व्यवहारापयोगि शारीरं वर्णयत् । 15
Describe applied anatomy of oro-dental structures.
5. मुखदन्तरोगेषु संधानविधि वर्णयत् । 15
Describe Sandhana Vidhi in Mukha and Danta Roga.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) निगलकष्टता । Dysphagia.
 - (2) अपची । Cervical lymphadenopathy.
 - (3) दन्तवेष्टः । Pyorrhoea Alveolaris.
 - (4) दन्तहर्षः । Attrition.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : SHALAKYA - NETRA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - नेत्ररोग

दिनांक: ०८.१०.२०१४

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. नेत्रचिकित्सायां चतुर्विधचिकित्सायाः सिद्धान्ताः रक्तमोक्षणस्य च वर्णनं कुरु । 15
Describe Chaturvidha Chikitsa siddhanta and Raktamokshanam.
2. शालाक्य तंत्रस्य परिचयः इतिहासः प्राधान्यं च विस्तारेण निरूपयत् । 15
Describe introduction, history and Pradhanya of Shalaky Tantra.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) नेत्रचिकित्सायां पंचकर्मणि । Panchakarma in Netrachikitsa.
 - (2) नेत्रविषयकस्वस्थवृत्तम् । Swasthavritta in ophthalmology.
 - (3) नेत्रचिकित्सायां द्राक्षाधृतस्य गुणकर्माणि प्रयोगश्च ।
Guna and Karmas of Drakshaghrita in Netrachikitsa.
 - (4) नेत्रचिकित्सायां व्रणितोपासनम् ।
Vranitoposana in context to Netrachikitsa

PART – B (50 marks)

4. प्राच्यार्वाच्यमतानुसारेण नेत्रस्य प्रायोगिकः रचनायां वर्णनं कुरुत । 15
Describe applied anatomy of eye as per ancient and modern text.
5. नेत्रदानं नेत्रकोषं कार्नीयाप्रत्यारोपणश्च विषयाणां वर्णनं कुरुत । 15
Describe about eye donation, eye banking and corneal grafting.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) नेत्रगत दबाव मापनं । Tonometry.
 - (2) प्रत्यक्ष अन्तः नेत्र परीक्षण । Direct ophthalmoscopy.
 - (3) दृष्टिक्षेत्र मापनं । Perimetry.
 - (4) परावर्तन विकार परीक्षाविधिः । Refraction.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : SHALAKYA – SHIRO – NASA – KARNA AVUM KANTHA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - शिरो-नासा-कर्ण एवं कण्ठरोग

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. “शिरस्य प्राधान्यम्” “नासा हि शिरसो द्वारम्” अयो शास्त्र वचनम् सिद्धं कुरुः । अस्य 15
आघातनकाले चिकित्सायां किम् महत्त्वम् ? प्रतिपाद्यः ।
“Shirasya Paradhanyam”, “Nasa hi Shirasoodwaram” explain these classical facts.
What is their relevance in current perspectives ? Explain it.
2. नासाश्लेष्मकला संशोषी आधुनिक औषधिनाम् गुणकर्मप्रयोगविज्ञानं विलिख । 15
Write down the pharmacodynamics of nasal decongestant drugs.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) नस्यकर्मस्य कार्मुकत्वम् । Mode of action of Nasya Karma.
 - (2) आम-पच्यमान-पक्वशोफ विज्ञानीयम् ।
Aama-Pachyamana-Pakwa Shophya Stages of Vrana.
 - (3) कर्णप्रशालनपरिमार्जनश्च द्रव्यनिर्देशविधिश्च ।
Indications, drugs/materials used & method of Karnaprashalana & Karna Parimarjana.
 - (4) नासारोगशल्यचिकित्सायाः स्थानिकः संज्ञाहरणविधिः ।
Topical & local anaesthesia in nasal surgical procedures.

PART – B (50 marks)

4. कर्ण एवं तत्सम्बन्धिन्यवयवानां व्यवहारोपयोगि रचनायाः वर्णनं कुरुत । 15
Describe applied anatomy of ear and related structures.
5. नासा तथा पेरानेजल साइनसानां क्रियायाः वर्णनं कुरुत । 15
Describe physiology of nose and paranasal sinuses.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) कर्णनासायां प्रविष्ट शल्यनिस्कासन विधयः ।
Removal techniques of foreign body in ear and nose.
 - (2) अर्धावविभेदक । Migraine.
 - (3) नासारोग विनिश्चयोपयोगि उपकरणानि । Common nasal diagnostic equipments.
 - (4) कर्णरोग विनिश्चयोपयोगि सामान्य उपकरणानि ।
Common aural diagnostic equipments.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014

PAPER-II : SHALYA – KSHARA KARMA AVUM ANUSHA STRA KARMA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शल्य - क्षारकर्म एवं अनुशस्त्रकर्म

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. शल्यकर्मणः आधुनिके युगे क्षारकर्मणः महत्त्वं व्यावहारिकीं उपादेयतां च वर्णनं कुरु ।
Explain the importance and applied utility of Ksharakarma in modern surgical time. 15
2. आधुनिक चिकित्साविज्ञानस्य परिप्रेक्ष्ये रक्तमोक्षणप्रक्रियायाम् अत्यधिकरक्तस्रावे रक्तस्रावस्य नियन्त्रण कर्तुः प्रबन्धस्य वर्णनं कुरु ।
Describe the complete management of excessive bleeding including modern aspect after the therapeutic blood letting procedure. 15
3. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
 - (1) प्रनष्ट शल्यस्य परीक्षणम् । - Diagnosis of Pranashta Shalya.
 - (2) नैदानिकी एण्डोस्कोपी । - Diagnostic endoscopy.
 - (3) क्षारावचारणे आत्यायिक स्थितिः ।
Emergency condition in Kshara applications.
 - (4) एम. आर. आइ. । - M.R.I.

PART - B (50 Marks)

4. अग्निकर्म चिकित्सायां कार्मुकतां प्रायोगिक निर्देशांश्च विस्तरेण लिखत ।
Write the mode of action of Agnikarma and its indications in details. 15
5. रक्तमोक्षणस्य सिद्धान्तान् प्रयोगनिर्देशान् एवं विविध भेदांश्च विस्तारपूर्वकं वर्णयत ।
Describe the principles of Raktamokshana, its type and indications in detail. 15
6. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
 - (1) क्षारसूत्रं उपयोगिकता । - Utility of Kshara Sutra.
 - (2) निर्जीवाणुकरणम् । - Sterilization.
 - (3) बन्धनकर्म । - Bandaging.
 - (4) इतरथा दग्ध । - Itaratha Dagdha.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१४

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2014.

PAPER-II : SHALYA - SAMANYA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शल्य - सामान्य

दिनांकः ०८.१०.२०१४

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. शल्यरोगाणां नैदानिक पक्षस्य सन्दर्भे प्रकृतिः (परिक्षणस्य) व्यवहारिक-उपादेयतां 15
भूमिकायाश्च तार्किक-विवेचनां कुरु ।
Explain logically the role and applicability of Prakriti in understanding the causes of surgical diseases.
2. रक्तसन्दर्भे सुश्रुतस्य दृष्टिकोणं तथा विचारसराणेः सापेक्षं सुदृढं तथ्याधारितं विश्लेषणं 15
कुरु ।
Explain the vision and ideology of Sushruta about Rakta on strong propagational parameters.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) जीवनरक्षकौषधीनां परिज्ञानम् । Knowledge of life saving drugs.
 - (2) अद्यतन नैदानिकोपकरणानि । Recent diagnostic tools.
 - (3) शल्यकर्माभ्यासे सम्भाविताः आत्यायिक स्थितयः । Probable emergency conditions in surgical practice.
 - (4) प्रनष्ट-शल्यस्य निदानोपायाः । Diagnosis of Pranasta Shalya.

PART – B (50 marks)

4. कटिप्रादेशिक संज्ञाहरणविधि वर्णनं कृत्वा उपद्रवान् चिकित्सां च वर्णयत । 15
Describe the procedure of spinal anaesthesia, its complications and treatment.
5. शल्य चिकित्सा कर्माभ्यासे पथ्यापथ्यं भूमिकायां उद्देश्यं च वर्णयत । 15
Describe the scope of Pathya - Apathya in surgical practice.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) पूर्वकर्मम् । Pre-operative measures.
 - (2) क्षारवर्ति । Kshara Varti.
 - (3) नाडीयंत्रम् । Nadi Yantram.
 - (4) जलौकावचरणम् । Leach Application.